

Dr. Zora Rutar Ilc, Zavod Republike Slovenije za šolstvo

FORMATIVNO SPREMLJANJE NAJ BO ZGODBA CELOTNE ŠOLE!

Na kateri šoli si ne bi želeli naslednjega: da si učenci sami postavljajo osebne cilje in načrtujejo aktivnosti za njihovo doseganje ter da v ta namen vodijo portfolije, da so veliko bolj zavzeti za pouk, ker dobijo povratno informacijo o tem, kaj ZNAJO in kaj naj IZBOLJŠAJO, in da znajo sami realno ovrednotiti svoje znanje? Da znajo oblikovati tudi povratne informacije za sošolce in so pri tem zelo inovativni? Da radi sodelujejo drug z drugim, povratna informacija in mnenje vrstnikov pa jim veliko pomenita?

Ali si lahko predstavljate, da roditeljski sestanek vključuje elemente formativnega spremljanja in da učitelji staršem na govorilnih urah dosežke njihovih otrok utemeljijo na formativnem spremljanju? Da so zaradi tega starši navdušeni in sporočajo, da opažajo pri otrocih doma večjo pripravljenost za učenje?

Da učitelji povedo, da se z učenci več pogovarjajo. Da se učitelji več pogovarjajo tudi drug z drugim. Da pri načrtovanju učnega procesa razmišljajo, kaj je pomembno, da se bodo UČENCI NAUČILI (in ne »kaj moram predelati«), in kakšne dokaze o učenju bodo v ta namen zbrali. In da kot rezultat takšnega pristopa učenci postajajo bolj samozavestni, odgovorni in samostojni pri delu, v razredih pa je manj disciplinskih težav.

To ni poročilo o kakšni ameriški eksperimentalni šoli niti ni opis tipične škotske šole, o kakršnih smo pisali pred dvema letoma. To je izsek iz pogovora z ravnateljico ene od slovenskih šol, ki so vstopile v projekt formativnega spremljanja in temeljito spremenile pristop k poučevanju in k učencem na splošno. Pogovor je objavljen v Učiteljevem glasu, tu pa ravnateljici s citiranjem dajemo glas, ker verjamemo, da je glas praktikov najbolj prepričljiv za druge praktike.

Formativno spremljanje ne prinaša sprememb le v miselnost in pristop učitelja ter posledično v samouravnavanje učencev, pač pa v šolo vnaša »drugačen način poučevanja, učenja in vodenja šole. Ravnatelj vodi z elementi formativnega spremljanja, kar pomeni, da pozna filozofijo takšnega poučevanja in ga vsakodnevno vnaša v delovanje šole.« Ali z drugimi besedami ravnateljice: »Tak način vodenja spreminja (poučevalno) kulturo šole.« S preudarnim in strateškim vpeljevanjem formativnega spremljanja na šolo (od zagona v zainteresiranem timu do postopnega navduševanja večjega dela kolektiva) je šola postala učeča se skupnost, v kateri se drug od drugega učijo učenci pa tudi učitelji.

Formativno spremljanje je zato tudi odgovor na vprašanje, ki je posebej aktualno zadnja leta: Kako do večje vključenosti vseh učencev? Kako do njihove večje zavzetosti za učenje, boljše discipline in prosocialne naravnosti? Tako, da jih tudi zares vključujemo in spodbujamo k sodelovanju!